

TUO-10 Friman Aino(UM)

02.05.2019
JULKINEN

Asia

EU-Uusi-Seelanti vapaakauppasopimusneuvottelut; neuvottelujen eteneminen

Kokous

U/E/UTP-tunnus

E 88/2017 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Tällä E-jatkokirjeellä annetaan tietoa eduskunnalle EU:n ja Uuden-Seelannin välisten vapaakauppasopimusneuvottelujen etenemisestä.

Neuvosto hyväksyi komissiolle annetun neuvotteluvaltuutuksen toukokuussa 2018 ja neuvottelut käynnistettiin kesäkuussa 2018. Neuvotteluissa on käyty kolme virallista neuvottelukierrosta – viimeisin helmikuussa 2019. Seuraava neuvottelukierros järjestetään toukokuussa. Osapuolten tavoitteena olisi saada neuvottelu päätökseen vielä vuoden 2019 aikana.

Neuvottelujen etenemistä käsitellään kauppapoliittisessa komiteassa (Trade Policy Committee, TPC).

Suomen kanta

Valtioneuvosto pitää tärkeänä kunnianhimoisen ja laaja-alaisen sopimuksen neuvottelemista Uuden-Seelannin kanssa. Valtioneuvosto tavoittelee sopimusta, jolla mentäisiin nykyisiä Maailman kauppajärjestö WTO:n sopimusten mukaisia sitoumuksia pidemmälle. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että sopimuksella parannettaisiin suomalaisten toimijoiden markkinoillepääsy- ja toimintamahdollisuuksia Uudessa-Seelannissa.

Tavarakaupan osalta valtioneuvosto kannattaa mahdollisimman kattavaa kaupan vapauttamista, eli tullien mahdollisimman laajamittaista poistamista heti sopimuksen voimaantulon jälkeen tai mahdollisimman lyhyiden siirtymäaikojen kautta, huomioiden kuitenkin tietyt maataloustuotteisiin liittyvät herkkyudet. Viennin osalta Suomen tavoitteena on kaupan vapauttaminen erityisesti metsäteollisuuden tuotteissa, kuitukankaissa, kuparituotteissa, koneissa ja laitteissa sekä mittausrakenteissa. Tavoitteena on lisäksi alkuperäsäännöt, jotka ovat mahdollisimman yksinkertaiset ja selkeät ja mahdollistavat sopimuksen mukaisten tullietuuksien tehokkaan hyödyntämisen, mutta jotka toisaalta varmistavat, ettei alkuperää koskevia määräyksiä voida kiertää.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä pyrkimyksiä yksinkertaistaa tulli- ja kauppamenettelyjä ja lisätä tulliyhteistyötä. Valtioneuvosto kannattaa kunnianhimoista sopimusta, jossa pyritäisiin WTO:n kaupan helpottamissopimusta pidemmälle meneviin sitoumuksiin. Lisäksi on tärkeää, että sopimus poistaa osapuolten välillä olevia tullien ulkopuolisia kaupanesteitä kuten teollisuustuotteiden tarpeetonta kaksinkertaista testausta ja sertifiointia sekä luo mekanismit, joilla varmistetaan se, että uusia tarpeettomia esteitä ei pääse syntymään.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että sopimus helpottaa pienten ja keskisuurten yritysten kaupankäyntimahdollisuuksia.

Terveys- ja kasvinsuojelumääräysten osalta valtioneuvoston tavoitteena on sopimus, joka täydentää kunnianhimoisesti WTO:n sopimusta terveys- ja kasvinsuojelutoimista sekä kahdenvälistä eläinlääkintäsopimusta, ja joka sujuvoittaa kahdenvälistä elintarvike- ja maataloustuotteiden kauppaa. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että sopimukseen sisällytetään eläinten hyvinvointia ja antibioottiresistenssin vastaista työtä koskevia kunnianhimoisia säännöksiä.

Palveluiden kaupassa valtioneuvosto tavoittelee palvelujen rajat ylittävään tarjoamiseen, yritysten sijoittautumiseen sekä yritystoimintaan liittyvien henkilöiden maahantulon ja oleskeluun liittyvien esteiden vähentämistä Suomen viennin kannalta tärkeillä sektoreilla. Näitä sektoreita ovat muun muassa erilaiset asiantuntijapalvelut (mm. insinööripalvelut), tietokonepalvelut, ympäristöpalvelut sekä tietyt yrityspalvelut kuten esimerkiksi huolto- ja korjauspalvelut.

Digitaalisen kaupan osalta valtioneuvosto pitää tärkeänä, että sopimus sisältää kunnianhimoisia määräyksiä, jotka edistävät digitaalisen kaupankäynnin edellytyksiä niin yritysten kuin kuluttajien eduksi.

Valtioneuvosto tavoittelee julkisten hankintojen läpinäkyvyyden lisäämistä sekä mahdollisimman laaja-alaista pääsyä Uuden-Seelannin julkisten hankintojen markkinoille hallinnon kaikilla tasoilla, etenkin alue- ja paikallishallinnossa, ja erityisaloilla.

Valtiontukien osalta valtioneuvosto tavoittelee määräyksiä, jotka menevät WTO:n tuki- ja tasoitustullisopimusta pidemmälle, etenkin sopimuksen soveltamisalan ja läpinäkyvyyden osalta.

Valtioneuvosto tavoittelee hyvää immateriaalioikeuksien suojan tasoa ja sääntely-ympäristöjen lähentämistä EU:n ja Uuden-Seelannin välillä, lähtökohtana vähintään kansainvälisissä sopimuksissa sovittu suojan taso.

Valtioneuvosto tavoittelee avoimuutta, tasapuolista kohtelua ja syrjimättömyyttä EU:n ja Uuden-Seelannin välisessä energiatuotteiden ja raaka-aineiden kaupassa sekä uusiutuvan energian tuotteiden kaupan lisäämistä.

Valtioneuvosto kannattaa sopimusmääräyksiä, joilla edistetään kansainvälisten ympäristösopimusten ja työelämän oikeuksia koskevien sopimusten ja standardien noudattamista sekä tehokasta toimeenpanoa.

Riitojenratkaisun osalta valtioneuvosto katsoo, että riitojenratkaisumekanismin tulisi olla tehokas ja nopea.

Pääasiallinen sisältö

Tavarakauppa: Tavarakaupan osalta EU:n tavoitteena on poistaa tullit vastavuoroisesti mahdollisimman suurelta osalta tavarakauppaa heti sopimuksen voimaantullessa tai enintään seitsemän vuoden siirtymäaikaan puitteissa. Herkkiin tuotteisiin liittyvät poikkeukset pyritään minimoimaan. Neuvottelujen lähtökohtana pidetään neuvottelujen aloittamishetken tullitasoja. Tavoitteena on lisäksi poistaa myös muut vientiin sovellettavat maksut ja verot sekä määrälliset rajoitteet sekä kieltää perustelemattomat lupavaatimukset.

Neuvottelut tavarakauppaa koskevista sopimusteksteistä on aloitettu EU:n pöytäamman tekstiehdotuksen pohjalta. Merkittäviä osia neuvottelutekstistä on saatu jo sovittua. Osapuolet ovat vaihtaneet tavarakaupan tullitasoja koskevat tarjoukset.

Uuden-Seelannin soveltamat tullitasot olivat vuonna 2017 keskimäärin 2,1% teollisuustuotteissa (vrt. EU 4,2%) ja 1,4% maataloustuotteissa (EU 10,8%). Uuden-Seelannin sidotut tullitasot ovat kuitenkin huomattavasti korkeammat (keskimäärin 9,8%, teollisuustuotteet 10,4%, maataloustuotteet 6,1%) ja joissain EU:n kannalta kiinnostavissa tuotteissa myös Uuden-Seelannin soveltamat tullitasot ovat keskimääräisiä tulleja huomattavasti korkeammat.

Suomella on vienti-intressejä muun muassa lihatuotteissa, metsäteollisuuden tuotteissa, kuitukankaissa, kuparituotteissa, koneissa ja laitteissa sekä mittauslaitteissa.

Alkuperäsäännöt: Alkuperäsääntöjen osalta EU:n tavoitteena on yksinkertaiset, kauppaa helpottavat säännöt, jotka ottavat huomioon EU:n intressit sekä EU:n tavanomaiset alkuperäsääntöjä koskevat käytännöt. Merkittäviä osia alkuperäsääntöjä koskevista neuvotteluteksteistä on saatu jo sovittua. Sekä EU että Uusi-Seelanti ovat myös pöydänneet ehdotuksensa koko tavarakaupan kattavista tuotekohtaisista alkuperäsäännöistä.

Tullausmenettelyt, kaupan helpottaminen ja yhteistyö tulliasioissa: EU:n tavoitteena on, että samalla kun sopimuksella pyritään helpottamaan osapuolten välistä kauppaa, taataan myös kaupankäynnin tehokas valvonta. Sääntöjen on otettava huomioon EU:n ja Uuden-Seelannin aikaisempi sopimus yhteistyöstä ja vastavuoroisesta avunannosta tulliasioissa, ja siihen tulevaisuudessa tehtävät muutokset.

Kaupan helpottamiseksi sopimukseen tulee sisällyttää tuontia, vientiä ja kauttakulkua koskevia sääntöjä, vaatimuksia ja menettelyjä, jotka ovat WTO:n Kaupan helpottamista koskevaa sopimusta kunnianhimoisempia. Sopimuksen tulee myös edistää tulliasioita koskevien kansainvälisten sääntöjen tehokasta toimeenpanoa. Lisäksi sopimuksen tulee edistää parhaiden käytäntöjen ja kokemusten vaihtamista molempia osapuolia kiinnostavissa asioissa, kuten sääntöjen ja menettelyjen nykyaikaistaminen ja yksinkertaistaminen, standardoitu dokumentaatio sekä tariffiluokittelu. Huomiota on kiinnitettävä myös teollis- ja tekijänoikeuksien tehokkaaseen noudattamiseen ja pk-yrityksille koituihin haasteisiin, samalla kun varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille talouden toimijoille.

Sopimukseen sisällytetään lisäksi pöytäkirja vastavuoroisesta hallinnollisesta avunannosta tulliasioissa petosten torjumiseksi. Vaihtoehtoisesti sopimus voisi viitata EU:n ja Uuden-Seelannin sopimukseen yhteistyöstä ja vastavuoroisesta hallinnollisesta avunannosta tulliasioissa.

Tullausmenettelyjä, kaupanhelpottamista ja hallinnollista avunantoa koskevista sopimusteksteistä on neuvoteltu kaikilla kolmella neuvottelukierroksella ja merkittäviä osia sopimusteksteistä on jo saatu sovittua.

Tullien ulkopuoliset kaupanesteet: Sopimuksen tavoitteena on poistaa tarpeettomia kaupanesteitä ja varmistaa se, että kaupankäynnille ei synny uusia esteitä. Tavoitteena on neuvotella konkreettisten esteiden poistamisesta samanaikaisesti tullineuvotteluiden kanssa. Sopimukseen on määrä tulla sektorikohtaisia sitoumuksia sellaisten esteiden poistamisen osalta, joissa on molemminpuolinen intressi kuten ilmastomuutoksen torjuntaan ja ympäristön suojeluun liittyvät tuotteet.

Teollisuustuotteiden tekninen sääntely: Sopimuksen tavoitteena on teollisuustuotteiden teknisen sääntelyn (tekniset määräykset, standardit ja menettelyt vaatimustenmukaisuuden arvioimiseksi) osalta saada aikaan WTO:n kaupan teknisiä esteitä koskevaa sopimusta pidemmälle menevät sitoumukset, joilla helpotetaan osapuolten pääsyä toistensa markkinoille. Tavoitteena on muun muassa lisätä

läpinäkyvyyttä ja edistää hyviä sääntelykäytäntöjä, lisätä kansainvälisten standardien hyväksyntää sekä virtaviivaistaa testaus- ja sertifiointivaatimuksia. Neuvotteluja on käyty EU:n Uudelle-Seelannille ehdottaman tekstiehdotuksen (julkaistu) pohjalta ja sen osalta on saatu aikaan merkittävää edistystä. Sektorikohtaisista sitoumuksista on keskusteltu ajoneuvojen osalta.

PK-yritykset: Sopimukseen sisällytetään erillinen pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskeva luku. EU:n tavoitteena on, että sopimus auttaa pk-yrityksiä hyödyntämään täysimääräisesti sopimuksen tarjoamat kaupalliset mahdollisuudet, mm. parantamalla pk-yritysten tiedonsaantimahdollisuuksia liittyen kauppa- ja investointimahdollisuuksiin sekä liiketoimintaa koskeviin sääntöihin, määräyksiin ja menettelyihin, ml. julkisiin hankintoihin. Neuvottelut on aloitettu EU:n pöytäamän tekstiehdotuksen perusteella. Osia neuvottelutekstistä on saatu sovittua. Neuvotteluja jatkamaan muun muassa tiedonjakoa koskeviin sitoumuksiin liittyen.

Sääntelyn läpinäkyvyys ja hyvät sääntelykäytännöt: Sopimuksen tavoitteena on lisätä sääntelyn läpinäkyvyyttä julkaisemalla muun muassa voimassa ja valmistelussa olevia sopimuksen katteeseen kuuluvia lakeja ja asetuksia, vastaamalla tehokkaammin sidosryhmien sääntelyä koskeviin kysymyksiin sekä lisäämällä sidosryhmien mahdollisuutta saada tietoa hallinnollisista menettelyistä ja tuoda esiin näkemyksiään ennen lopullista hallinnollista päätöstä. Keskusteluja on käyty EU:n esittämän tekstiehdotuksen (julkaistu) pohjalta. Neuvotteluissa on edetty hyvin, noin puolet aiheista on saatu sovittua.

Tavoitteena on myös sopia hyvistä sääntelykäytännöistä kuten julkisista kuulemismahdollisuuksista ja vaikutusarvioiden tekemisestä. EU on julkaissut tekstiehdotuksensa. Keskusteluissa on ollut myös sääntely-yhteistyön lisääminen. Osapuolten välillä on pitkälti yhteisymmärrys luvun tavoitteista.

Terveys- ja kasvinsuojelutoimet: Tavoitteena on helpottaa eläin- ja kasvipäristöjen tuotteiden kauppaa EU:n ja Uuden-Seelannin välillä. Neuvotteluiden lähtökohtana on WTO:n terveys- ja kasvinsuojelua koskevan sopimuksen periaatteet sekä voimassa oleva kahdenvälinen eläinlääkintäsopimus. Neuvotteluissa tavoitellaan terveys- ja kasvinsuojelutoimien kielteisten kauppavaikutusten vähentämistä, ottaen kuitenkin huomioon osapuolten oikeus arvioida ja hallinnoida riskejä sekä suojella ihmisten, eläinten ja kasvien terveyttä. EU:n tavoitteena on myös sisällyttää sopimukseen eläinten hyvinvointia ja antibioottiresistenssin vastaista työtä koskevia periaatteita. Molemmat osapuolet ovat pöydänneet neuvottelutekstit ja neuvottelut etenevät hyvin. Osapuolten kunnianhimon taso on korkea.

Kaupan suojatoimet: Sopimusosapuolet ovat käyneet läpi EU:n esittämän koko tekstiosuuden, jossa heidän velvoitteet rakentuvat WTO:n polkumyntisopimuksen, tuki- ja tasoitustullisopimuksen sekä suojalausekesopimuksen pohjalta. Polkumynti- ja tasoitustullien osalta osapuolet ovat sopineet lisäksi WTO-sopimuksia pidemmälle menevistä säännöistä, alemman tullin ja yleisen edun periaatteista. Globaalien suojatoimien osalta osapuolet ovat sopineet vähiten haittaa aiheuttavista toimien muodosta mutta konsultaatioista jatketaan vielä keskusteluja. Kahdenvälisten suojatoimien osalta on keskusteltu niiden liittymisestä tarjouksiin tavaroiden markkinoillepääsyssä, maataloustuotteiden standardeista ja siirtymäajoista.

Palveluiden kauppa ja investoinnit: Osapuolten tavoitteena on korkeatasoinen ja markkinoillepääsyn suhteen kunnianhimoinen sopimus, jolla mentäisiin WTO:n palvelukaupan yleissopimuksen mukaisia sitoumuksia pidemmälle. Neuvotteluja käydään pääosin EU:n tekstiehdotusten pohjalta. Neuvottelut ovat edenneet jo varsin pitkälle ja useita tekstin osia on saatu sovittua. Esimerkiksi televiestintää koskeva teksti on lähes valmis. Palvelukauppaa koskevia markkinoillepääsytarjouksia on tarkoitus vaihtaa vain kerran koko neuvottelujen aikana. Osapuolten tavoitteena on vaihtaa tarjouksia toukokuussa järjestettävällä neuvottelukierroksella.

Digitaalinen kauppa: Digitaalisen kaupan osalta tavoitteena on kunnianhimoinen sopimusteksti, joka toisi oikeudellista varmuutta yrityksille ja kuluttajille ja vähentäisi perusteettomia kaupan esteitä. Neuvotteluissa käsitellään laajasti digitaaliseen kauppaan liittyviä aiheita kuten sähköisen allekirjoitukset, sähköisten toimitusten tullittomuus, tietovirrat sekä lähdekoodien paljastamisvaatimusten kieltä. Joitakin määräyksiä on saatu jo valmiiksi.

Pääomaliikkeiden osalta on käyty keskusteluja hyvässä hengessä, mutta lisätyötä tarvitaan.

Julkiset hankinnat: EU:n tavoitteena on sisällyttää sopimukseen WTO:n julkisten hankintojen sopimuksen mukaisia ja sitä pidemmälle meneviä määräyksiä hankintamenettelyjen osalta. Sopimuksella pyritään vapauttamaan julkisten hankintojen markkinoita hallinnon kaikilla tasoilla mukaan lukien alue- ja paikallishallinto, erityisaloilla sekä valtio-omisteisten yritysten osalta.

Uusi-Seelanti on osapuolena WTO:n julkisia hankintoja koskevassa sopimuksessa. Liittymisensä yhteydessä Uusi-Seelanti on avannut julkisten hankintojen markkinoitaan rajoitetusti muun muassa alue- ja paikallistasolla. Vapaakauppaneuvottelujen odotetaan antavan EU:lle mahdollisuuden parantaa markkinoillepääsyä Uuteen-Seelantiin kahdenvälisesti.

Neuvottelut julkisten hankintojen kilpailutusta koskevista määräyksistä ovat edenneet EU:n tekstiehdotuksen pohjalta. Osapuolten tarkoituksena on vaihtaa markkinoillepääsytarjouksia ennen neljättä neuvottelukierrosta.

Teollis- ja tekijänoikeuksien suoja (IPR-kysymykset, ml. maantieteelliset merkinnät): EU:n tavoitteena on sisällyttää sopimukseen määräyksiä patenteista, tavaramerkeistä, julkistamattoman tiedon suojasta, kasvilajikkeista, tekijänoikeuksista ja lähioikeuksista, maantieteellisistä merkinnöistä sekä immateriaalioikeuksien toimeenpanosta mukaan lukien näitä koskevat rajoitimet.

Mainituilla sopimusmääräyksillä pyritään sopimaan yhteisistä periaatteista ja luoda puitteet entistä läheisemmälle yhteistyölle tulevaisuudessa perustuen WTO:n sopimukseen teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista ja sitä täydentäen. Yritysten kannalta tärkeän sääntely-ympäristön ennustettavuuden parantaminen ja sitä kautta innovaatioiden edistäminen ovat niin ikään tavoitteina.

EU tähtää myös maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaamiseen suoraan sopimuksella ilman erillistä rekisteröintiä. Suoja koskisi rajoitettua listaa maantieteellisiä merkintöjä. Immateriaalioikeuksien suojaa ja toimeenpanoa vahvistamalla pyritään tukemaan laadukkaiden tuotteiden valmistajia. Samalla tavoitellaan tuoteväärrennösten ja piraattikopioiden vähentämistä muun muassa rajoitimien avulla.

Uuden-Seelannin kanssa on keskusteltu maantieteellisistä merkinnöistä. Niiden suojan taso sopimuksessa riippuu EU:n maataloustuotteiden markkinoillepääsytarjouksesta.

Kauppa ja kilpailu: EU:n tavoitteena on varmistaa tasavertainen toimintaympäristö eurooppalaisille yrityksille Uuden-Seelannin markkinoilla. Sopimukseen pyritään sisällyttämään määräyksiä kilpailusäännöistä ja niiden täytäntöönpanosta, mukaan lukien määräykset kilpailunrajoituksista ja yrityskeskittymistä. EU tavoittelee sopimukseen valtioneuvostoa koskevia määräyksiä, jotka ovat EU-lainsäädännön mukaisia. Sopimuksella halutaan myös varmistaa, ettei valtionyhtiöiden tai yhtiöiden, joilla on erityisoikeuksia tai etuoikeuksia, toiminta vääristä kilpailua tai luo kaupan tai investointien esteitä.

Neuvotteluja valtioneuvostosta on tähän saakka käyty Uuden-Seelannin tekstiehdotuksen pohjalta. EU on ilmaissut tavoittelevansa sopimukseen uudistetun EU-Meksiko -globaalisopimuksen mukaisia määräyksiä. Uusi-Seelanti haluaisi sisällyttää sopimukseen määräyksiä myös maataloustuista ja

fossiilisten polttoaineiden tuista. Valtio-omisteisia yrityksiä koskevasta tekstistä on keskusteltu heinäkuusta 2018 lähtien EU:n ehdotuksen pohjalta.

Energia ja raaka-aineet: EU tavoittelee sopimuksella avoimuuden lisäämistä hallinnon parantamiseksi ja sijoitusten edistämiseksi. Samoin EU pyrkii sopimuksella parantamaan markkinoillepääsyä tavoitteenaan varmistaa tasapuolinen ja syrjimätön pääsy energian siirtoverkkoihin sekä tärkeimpien raaka-aineiden käyttöön.

Tärkeänä tavoitteena on myös edistää kauppaa kestävän energian tuotteilla kuten uusiutuvalla energialla ja energiaa säästävillä tuotteilla.

Kauppa ja kestävä kehitys: Tulevan sopimuksen kestävän kehityksen luku tulee kattamaan saman tyyppisiä määräyksiä koskien kauppaa ja työelämän normeja, ympäristöä ja vastuullista liiketoimintaa kuin muut viimeaikaiset EU:n neuvottelemat vapaakauppasopimukset. Sopimusmääräyksillä edistetään kansainvälisten ympäristöä ja työelämän oikeuksia koskevien sopimusten tehokasta täytäntöönpanoa. Osapuolet myös sitoutuisivat olemaan heikentämättä ympäristö- tai työelämän normejaan edistääkseen kauppaa tai investointeja.

Kestävästä kehityksestä keskusteltiin EU:n tekstiehdotuksen pohjalta ensimmäistä kertaa helmikuun neuvottelukierroksella. Keskustelut kattoivat työelämän normit, ympäristön, läpileikkaavat kysymykset sekä institutionaaliset järjestelyt ja riitojen ratkaisun. Työelämän normien osalta keskusteltiin myös Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksista nro 87 (Ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelu) ja nro 138 (Työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä), joita Uusi-Seelanti ei ole ratifioinut.

Riitojenratkaisu: Sopimukseen sisällytettäisiin tavanomaiset WTO:n riitojenratkaisujärjestelmään pohjautuvat määräykset. Tavoitteena on luoda tehokas ja sitova mekanismi sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen liittyvien (osapuolten välisten) riitojen ratkaisemiseksi ml. täytäntöönpanoa koskevat määräykset. Neuvottelut ovat edenneet rakentavasti ja monista määräyksistä on jo saatu sovittua. Avoimista kysymyksistä, kuten panelistien valinnasta ja sovittelumenettelystä, jatketaan keskustelua.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Tämänhetkisen arvion mukaan vapaakauppasopimus sisältäisi vain unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvia määräyksiä, mikä tarkoittaisi, että se tehtäisiin unionisopimuksena. Aineellinen oikeusperusta tulisi todennäköisesti olemaan SEUT 207 artikla (kauppa) ja neuvosto tekee sopimuksen neuvottelemista ja tekemistä koskevat ratkaisunsa SEUT 207 artiklan 4 kohdan mukaan pääsääntöisesti määränemmistöllä. Menettelyllinen oikeusperusta on SEUT 218 artikla. Oikeusperustaan ja unionin toimivallan luonteeseen voidaan kuitenkin lopullisesti ottaa kantaa vasta kun sopimusteksti on valmis.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamenttia tiedotetaan asiasta SEUT 218 artiklan 10 kohdan mukaisesti.

Kansallinen valmistelu

E-jatkokirjettä on käsitelty kauppapoliittisessa jaoston kirjallisessa menettelyssä 8.5.-14.5.2019.

Vapaakauppasopimusneuvottelujen yksityiskohtaisia kysymyksiä on käsitelty yhteistyössä eri ministeriöiden ja asianomaisten viranomaisten kanssa kulloinkin käsiteltävän asiasisällön mukaan.

Sidosryhmille on järjestetty neuvotteluintressejä kartoittava kirjallinen kuuleminen kesällä 2018.

Eduskuntakäsittely

Eduskunnalle on tiedotettu neuvottelujen aloittamisesta 30.10.2017 päivätyllä E-kirjeellä 88/2017 vp.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Tämänhetkisen arvion mukaan sopimus tulee sisältämään ainoastaan EU:n toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Toimivallan jakautumista arvioidaan tarkemmin sopimusneuvottelujen kuluessa ja viimeistään siinä vaiheessa, kun komissio antaa ehdotuksen neuvostolle sopimuksen allekirjoittamisesta. Suhdetta Suomen lainsäädäntöön samoin kuin Ahvenanmaan toimivaltaan arvioidaan tarkemmin konkreettisen sopimustekstin valossa.

Taloudelliset vaikutukset

Sopimuksella ei ole suoria vaikutuksia valtion talousarvioon.

Komission tilaaman alustavan vaikutusarvion (SWD(2017) 293 final) perusteella kunnianhimoinen sopimus EU:n ja Uuden-Seelannin välillä voisi kasvattaa bruttokansantuotetta 0,02% EU:ssa ja 0,52% Uudessa-Seelannissa. Lisäksi vienti EU:sta Uuteen-Seelantiin voisi kasvaa 32,4% ja vastaavasti vienti Uudesta-Seelannista EU:hun 22,2%. Sopimuksen mahdollisista vaikutuksista toteutetaan kattavampi sopimuksen kestävyyttä koskeva vaikutusarviointi neuvottelujen kuluessa.

Suomen tavaravienti Uuteen-Seelantiin oli vuonna 2018 noin 81 miljoonaa euroa. Tavaravienti kasvoi viisi prosenttia vuodesta 2017. Vastaavasti tavaratuonti oli 31 miljoonaa euroa. Tavaratuonti kasvoi viime vuonna 15 prosenttia. Suomen tavaravienti Uuteen-Seelantiin on sikäli poikkeuksellista, että maataloustuotteiden merkitys on selvästi tavanomaista suurempi. Tämä johtuu lähes yksinomaan jäädytetystä sianlihasta, jonka osuus Suomen tavaraviennistä oli vuonna 2018 peräti 14 prosenttia. Muita merkittäviä tuoteryhmiä ovat muun muassa koneet ja laitteet (18%) sekä paperi (17%).

Myös tavaratuonnissa maataloustuotteiden rooli korostuu. Vuonna 2018 lihan ja muiden syötävien eläimenosien osuus Suomen tuonnista oli noin puolet. Tässä kategoriassa merkittävin yksittäinen tuoteryhmä oli jäädytetty lampaanliha. Lihan lisäksi Uudesta-Seelannista tuodaan Suomeen esimerkiksi hedelmiä (11% tavaratuonnista) ja viinejä (10%).

Vuonna 2017 Suomi vei palveluita Uuteen-Seelantiin 28 miljoonalla eurolla. Sen sijaan tieto Suomen palvelutuonnista Uudesta-Seelannista on luottamuksellista.

Ulkomaisten suorien sijoitusten osalta suomalaissijoitusten kanta Uudessa-Seelannissa oli vuonna 2017 –15 miljoonaa euroa. Uuden-Seelannin sijoituskanta Suomeen oli puolestaan 5 miljoonaa euroa. Tarkkaa syytä Suomen negatiiviselle sijoituskannalle on vaikea määrittää. Yleisesti sijoituskannan miinusmerkkisyyteen voivat vaikuttaa esimerkiksi emoyhtiön ja tytäryhtiöiden väliset taloudelliset suhteet.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Ulkoministeriö / Kauppapolitiikan yksikkö / Aino Friman, aino.friman@formin.fi, p. 029 535 1107
Ulkoministeriö / Kauppapolitiikan yksikkö / Niina Blomberg, niina.blomberg@formin.fi, p. 029 535 0263
Ulkoministeriö / Kauppapolitiikan yksikkö / Petteri Kotilainen, petteri.kotilainen@formin.fi, p. 029 535 0379
Ulkoministeriö / Kauppapolitiikan yksikkö / Mary-Anne Nojonen, mary-anne.nojonen@formin.fi, p. 029 535 1494
Ulkoministeriö / Kauppapolitiikan yksikkö / Kent Wilska, kent.wilska@formin.fi, p. 029 535 1522
Ulkoministeriö / Kauppapolitiikan yksikkö / Malena Sell, malena.sell@formin.fi, p. 029 535 1860
Ulkoministeriö / Markkinoillepääsy-yksikkö / Heli Honkapää, heli.honkapaa@formin.fi, p. 029 535 1455
Ulkoministeriö / Markkinoillepääsy-yksikkö / Lauri Kangasniemi, lauri.kangasniemi@formin.fi, p. 029 535 0262
Ulkoministeriö / Markkinoillepääsy-yksikkö / Maria Kauko, maria.kauko@formin.fi, p. 029 535 0339
Ulkoministeriö / Markkinoillepääsy-yksikkö / Petri Kuurma, petri.kuurma@formin.fi, p. 029 535 1427
Ulkoministeriö / Markkinoillepääsy-yksikkö / Sara Ohls, sara.ohls@formin.fi, p. 029 535 1130
Ulkoministeriö / Markkinoillepääsy-yksikkö / Heli Siikaluoma, heli.siikaluoma@formin.fi, p. 029 535 1133
Ulkoministeriö / EU- ja valtiosopimusoikeuden yksikkö / Johanna Lahti, johanna.lahti@formin.fi, p. 029 535 1709

EUTORI-tunnus

EU/2017/1430

Liitteet**Viite**

Asiasanat Hoitaa	kauppapolitiikka, Uusi-Seelanti UM
Tiedoksi	EUE, MMM, OKM, OM, TEM, TULLI, VM, VNK, YM
